

Motion till riksdagen 2005/06:Bo306

av **Ann-Kristine Johansson m.fl. (s)**

Dammar och andra vattenverksamheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om dammar och andra vattenverksamheter.

Motivering

Sjöar och vattendrag kan vara exploaterade av olika vattenverksamheter, främst dammar för kraftutvinning. I delmål 2 under miljö kvalitetsmålet ”Levande sjöar och vattendrag” pekas behovet av restaureringsåtgärder, främst med syfte att minska fragmenteringen av vattendragen, och en miljöanpassad vattenkraft ut.

För många dammar saknas bestämmelser om reglering, vilket medför ett stort utrymme för godtycklig reglering. Detta riskerar att få negativa konsekvenser för värdefulla sjöar och vattendrag. Möjligheterna att fastställa vattenhushållningsbestämmelser utan dammägarens medverkan är mycket begränsade.

Dammar tillkomna innan 1918 års vattenlag anses vara lagliga utan prövning. Tillsynsmyndigheten kan för en sådan damm via tillsyn inte förelägga några försiktighetsmått som minimitappning, vattenhushållningsbestämmelser, byggande av fisktrappa, vatten till fisktrappa eller dylikt. Ägandet av en damm följer fastigheten om dammen utgör fast egendom. Underhållsansvaret vilar dock alltid på den senaste verksamhetsutövaren. Det finns ett stort antal dammar med oklara förhållanden vad gäller ägare och underhållsansvarig. Detta gäller dammar både med och utan vattendom. De flesta av dessa dammar är relativt små, men det finns ett antal som dämmer upp stora sjöar. De vanligaste orsakerna till oklara ansvarsförhållanden är bolagsdelning, konkurser och att verksamheten på annat sätt upphört. Dammar som ingått i numera nedlagda flottleder är en speciell källa till oklarheter. Effekterna av avsaknad

Fel! Okänt namn på

av underhållsansvarig är dels den uppenbara risken för bristande dammsäkerhet, dels att det saknas adressat för eventuella tillsynsinsatser.

Det är vanligt att dammar med gammalt ursprung har fått ett nytt användningsområde och därmed ett nytt sätt att bedriva verksamheten på en eller flera gånger under sin livstid. Vidare har dammarna ofta reparerats eller byggts om vid ett antal tillfällen. Kraftverken har successivt moderniserats och gett upphov till nya regler. Myndigheterna och i många fall verksamhetsutövarna saknar dock dokumentation om ägarbyten, reparationer, ombyggnader, förändringar i driften m.m. Detta får till följd att omprövning och tillsyn sker mot förhållanden som inte gäller idag, när det naturligtvis borde vara dagens funktion av en anläggning som är intressant.

Miljöbalkens metod för att bli av med eller till en annan part överföra underhållsansvaret för en vattenanläggning är utrivning. Det är enbart dammägaren som kan begära utrivning. Därför bör det införas en speciell regel om att myndigheter, för dammar som efter utredning saknar underhållsansvarig, får ansöka om utrivning.

Stockholm den 3 oktober 2005

Ann-Kristine Johansson (s)

Jarl Lander (s)

Marina Pettersson (s)